

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Тупікова Тетяна Валеріївна ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛЬОРОПОЗНАЧЕНЬ У СЕРЕДНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКІЙ МОВІ	601
Швелідзе Лідія Дмитрівна КЕЙС-МЕТОД ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПРАВНИЧІЙ ОСВІТІ	603
Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ТА КАМІЛИ ГАРИС ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧИХ ДЕБАТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.	605
Mykola E. Alexeyev AN AVENUE TO PLAIN LANGUAGE IN LEGAL ENGLISH	608
Ksenia Kovalova THE CONCEPT OF FABRIC AS A CONCEPTUAL METAPHOR	611
Лесневська Катерина Вікторівна РОЛЬ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.	613

СЕКЦІЯ 25. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

Мамич Мирослава Володимирівна КОНТЕНТ ВИДАННЯ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬСТВО.	615
Кісельова Анастасія Андріївна ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.	618
Назаренко Оксана Миколаївна ДУХОВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ НАЦІЇ В ЕТНОЛІНГВІСТИЧНОМУ АСПЕКТІ	620
Томчаковський Олександр Георгійович ПОЛІКОДОВИЙ VS КРЕОЛІЗОВАНИЙ ТЕКСТ	623

СЕКЦІЯ 26. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Колкутіна Вікторія Вікторівна ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАСОБІВ ПОЕТИКИ У СТРУКТУРІ МІЖНАРОДНОГО СТОРИТЕЛІНГУ	625
Макаренко Олександр Юрійович, Макаренко Наталія Анатоліївна ПЕРЕШКОДЖАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.	628
Маляренко Тетяна Анатоліївна ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДУ СИТУАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ У КОМПЛЕКСНИХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	631
Скалацька Олена Віталіївна СУЧАСНІ ФОРМИ ЦИРОВИХ МЕДІА.	633
Грушевська Юлія Андріївна ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ НОРМ ЯК АТРИБУТ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	636
Червінчук Аліна Олегівна РОЛЬ КОНСТРУКТИВНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ У ВИСВІТЛЕННІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ВОЄННОГО ЧАСУ	638
Чубук Олег Леонітійович НАЙНЕОБХІДНІШІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕДІЙНИКІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	641
Літвінчук Ірина Сергіївна РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЖУРНАЛІСТИЦІ: ЗАГРОЗА ЧИ МОЖЛИВІСТЬ	643

Список використаних джерел:

1. Пустовойт Б. А., Федяй І. О. Кейс-технологія як один із сучасних методів викладання у закладах вищої освіти для формування компетентності майбутніх фахівців. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2021/paper/viewPDFInterstitial/11505/9612>.
2. McLean A., McQueen J. Supporting students to engage with case studies: a model of scaffolding for professional practice. *Educational Review*. 2023. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00131911.2023.2281227>.
3. Roell C. Using a Case Study in the EFL Classroom. *English Teaching Forum*. 2019. № 4. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1236098.pdf>.
4. Кейс-метод як сучасна технологія викладання іноземної мови у вищій школі. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/bitstreams/890e38e7-8788-4b6b-bf63-3f365c9e030a/download>.

Ключові слова: кейс-метод, правнича англійська мова, юридична освіта, професійна комунікація, аналітичне мислення, юридичні кейси, інтеграція ІКТ в освіті, міжнародне правове середовище.

Keywords: case method, legal English, legal education, professional communication, analytical thinking, legal cases, ICT integration in education, international legal environment.

Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов кандидат юридичних наук, доцент*

НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ТА КАМІЛІ ГАРИС ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧИХ ДЕБАТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Невербальна комунікація відіграє ключову роль у політичних дебатах, оскільки вона дозволяє кандидатам не лише передавати своє ставлення до різних тем, але й маніпулювати сприйняттям виборців. Вона охоплює широкий спектр засобів комунікації, таких як міміка, жести, поза, тон голосу, контакт з аудиторією та інші невербальні елементи. У контексті політичних дебатів невербальна комунікація може стати вирішальним фактором для формування громадської думки.

Невербальна комунікація включає в себе всі несловесні сигнали, що передаються під час спілкування, і має здатність впливати на емоційний стан, переконання та ставлення реципієнтів до почутого. У політичних дебатах, де кожне слово має бути ретельно проаналізоване та інтерпретоване, невербальні сигнали набувають особливої важливості. Вони часто служать інструментом підтвердження або заперечення сказаного, а також можуть бути застосовані для посилення або ослаблення впливу висловленого [1, с. 283].

Одним із важливих аспектів невербальної комунікації є жестикуляція. Жести допомагають політикам підкреслювати основні моменти своєї аргументації, а також створюють враження впевненості та емоційної залученості. Інші невербальні засоби, такі як поза та рухи тіла, допомагають створювати імідж лідера, що є важливим для будь-якого кандидата на виборах [2].

Дональд Трамп як кандидат від Республіканської партії на президентських виборах 2024 року відомий своєю виразною і часто навіть занадто емоційною невербальною поведінкою. Його жестикуляція та міміка відіграють важливу роль у створенні образу бунтаря та антисистемного кандидата [3, с.55].

Трамп активно використовує широкі жести, які увиразнюють його слова. Наприклад, під час дебатів він часто робив обертальні рухи руками, що демонструє його впевненість і прагнення взяти контроль над ситуацією. Такий стиль комунікації виглядає досить агресивно або навіть домінуюче, що є характерним для його політичного іміджу. Міміка Трампа також здебільшого демонструє агресивність – виразні гримаси підкреслюють емоційний заряд його виступів.

Поза Трампа під час дебатів зазвичай виявляється відкритою, що символізує впевненість у своїх словах. Водночас він часто відкидається назад у кріслі, це демонструє певну відстороненість або розважливість. Названі фізичні сигнали можуть бути інтерпретовані як намагання продемонструвати свою незалежність і лідерські якості.

Дональд Трамп під час дебатів активно намагається встановити контакт з аудиторією. Його емоційна словесна поведінка в поєднанні з різкими жестами та відсутністю вагань, про що говорить мова тіла, дають можливість маніпулювати емоціями слухачів, демонструючи лідерські якості і впевненість.

Кандидатка від Демократичної партії Камала Гарис продемонструвала на дебатах більш стриманий, але водночас рішучий і впевнений стиль поведінки. Вона застосовує гнучкість у використанні невербальних засобів, намагаючись передати свою емоційну залученість до обговорюваних питань.

Міміка Гарис є більш контрольованою порівняно з мімікою опонента. Вона часто використовує м'які, але виразні жести, які підкреслюють її аргументацію, не втрачаючи при цьому природної жіночої грації. Її міміка часто передає спокій, але водночас впевненість і рішучість, що дозволяє підкреслити компетентність та серйозність претендентки на посаду президента.

Поза Гарис під час дебатів виглядає збалансованою та врівноваженою. Вона не схильна до демонстрації зайвої агресії чи домінування, але її позиція зазвичай чітка і впевнена. Слід звернути увагу на те, що Гарис використовує рухи, які не відволікають від її слів, а лише допомагають передати важливість її повідомлення. Вона рідко відкидається назад, зазвичай підтримуючи стабільну й активну позу, що сигналізує про її готовність до боротьби.

Камала Гарис використовує контакт з аудиторією для створення атмосфери взаєморозуміння і підтримки. Її поведінка під час дебатів демонструє бажання встановити зв'язок із виборцями, не будучи занадто агресивною. Вона часто ви-

користовує м'яку посмішку і візуальний контакт для зміцнення довіри з боку слухачів [4].

Порівнюючи невербальну комунікацію двох кандидатів, можна зробити кілька важливих висновків. Трамп з його агресивними жестами, відкритою позою та емоційною інтенсивністю створює образ рішучого та домінуючого лідера, який не боїться викликів і прямо висловлює свою позицію. Його стиль комунікації призначений для того, щоб вразити і мобілізувати його прихильників, демонструючи силу і непохитність.

Натомість Камала Гарис використовує більш стриману, але не менш потужну невербальну комунікацію. Її стиль може здатися м'якшим, але саме це дозволяє їй зберігати імідж професіонала, який здатний до конструктивного діалогу, водночас передаючи впевненість у своїх можливостях. Її комунікація створює образ лідера, який здатний до співпраці, але водночас рішучий у своїй політичній позиції.

Невербальна комунікація є важливим компонентом політичних дебатів, оскільки вона дозволяє кандидатам посилювати або підкреслювати свої слова, створюючи певний імідж у свідомості виборців. Дональд Трамп і Камала Гарис використовують різні стилі невербальної комунікації, кожен стиль відповідає політичній стратегічній меті. Трамп робить акцент на агресивності, силі та домінуванні, тоді як Гарис обирає більш стриману, але не менш впевнену тактику, що дозволяє їй створювати образ лідера, здатного до конструктивного діалогу, але з незаперечною рішучістю.

Таким чином, порівняльний аналіз двох абсолютно протилежних засобів невербальної поведінки претендентів на посаду президента США під час передвиборчих дебатів дозволяє зрозуміти, наскільки виразно несловесні засоби можуть продемонструвати характер політичного діяча, його наміри і вплинути на посилення політичних повідомлень і мобілізацію виборців.

Список використаних джерел:

1. Мілевська Є., Драч О. Роль невербального спілкування у житті людини. *Проблеми ефективності професійної мовної комунікації в умовах*. 2024. С. 282-289.
2. Ковалинська І. В. Невербальна комунікація. Київ : Вид-во «Освіта України», 2014. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4631/1/I_Kovalynska_NC_GL.pdf
3. Тхір М. Реалізація комунікативних стратегій Джозефа Байдена та Дональда Трампа під час їхніх президентських дебатів 2024 року. *Лінгвістичні студії*. 2024. С. 55-56.
4. Яковенко К. Є., Субіна О. О. Особливості застосування невербальних засобів ділового спілкування. URL: <https://e-journals.udu.edu.ua/index.php/on/article/view/1111/1118>

Ключові слова: Невербальна комунікація, жестикуляція, політичні дебати, міміка, маніпуляція.

Keywords: Non-verbal interaction, gestures, political debates, facial expression, manipulation.